

TBD Bilişim Kentleri Çalışma Grup Başkanı

H.Cemal Tura: Kentlerimizin büyük bir çoğunluğu, “bilişim kenti” olgusunun çok uzağında

Akıllı şehir uygulamaları (bilişim kentleri), yerel yöneticilere insan hata ve hilelerinin önüne geçme, zaman ve maliyetlerden tasarruf, planlı ve hizmetin göz önünde olması nedeniyle şeffaflık sağlıyor. BİLİŞİM dergisi olarak 150. sayımızda Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD öncülüğünde kurulmaya çalışılan, yerel yönetimlerin (belediyeler) de içinde olacağı Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu'na yer veriyoruz. Bu amaçla TBD Bilişim Kentleri Çalışma Grup Başkanı H.Cemal Tura ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

4 yıldır yapılan toplantılarda, başta yerel yönetimlerdeki yetkililer ve BT yöneticileri olmak üzere birçok ilgilinin “Bilişim kenti” olma yolunda yeterli bilgi ve vizyona sahip olmadığı ama bu konuda çok istekli oldukları belirlendi. Bu nedenle öncelikle yerel yöneticilere kılavuz olabilecek bir doküman hazırlama ile birbirleriyle işbirliği ve görüş alışverişini yapabilecekleri bir ortam oluşturma kararı alındı. Bilişim Kentleri Kılavuzu, tamamlandı ve yakında yerel yöneticilerin yararlanması için kullanıma sunulacak.

TBD'nin süreci olgunlaştırma, katalizör olma ve kuruluş aşamasına kadar yapılması gereken çalışmaları yapmayı üstlendiği “Bilişim Kentleri (İşbirliği) Platformu” için; üye kuruluşların ortak katkısı ile oluşacak ve tüzel kişiliği olan bir yapı öngörülüyor. Hâlâ olgunlaşma ve oluşturulma süreci yaşayan platformda, başta yerel yönetimler ve belediyelerimiz olmak üzere, yerel yönetimlerle ilgili birlikler ve sivil toplum kuruluşları (STK), ilgili tüm bakanlıklar veya bağlı kuruluşlar, üniversiteler ve özel sektör kuruluşları yer alacak.

Grup şimdilerde Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Belediye Başkanları Birliği gibi kuruluşlarla ikili görüş alışverişini sürdürüyor. Ocak ayında bu kuruluşlardan temsilcilerle birlikte bir toplantı gerçekleştirilerek Mart ayında yapmayı düşünülen Protokol toplantısının esaslarını oluşturma planlanıyor.

“Yapmaya çalıştığımız iş, Eurocities'e yerli bir alternatif oluşturmak değil, Eurocities'te öngörülen standartlara sahip kentlerin oluşabilmesi için gerekli yerel ve ulusal işbirliği ve çalışma ortamının oluşmasını sağlamak” diyen Tura, platform ile Eurocities arasında her alanda işbirliği ve yardımlaşma olacağını belirtti.

Tura, kentlerin büyük bir çoğunluğunun, bilişim kenti olarak adlandırılan olgunun çok uzağında olduğuna dikkat çekerek, yerel iş süreçlerinin tamamen elektronik ortamda gerçekleştirildiği, tüm tarafların katkı ve katılımına açık yapıların oluşturulduğu bir model hedeflendiğini vurguladı.

Yerel iş süreçlerinin tamamen elektronik ortamda gerçekleştirildiği Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu ile, tüm tarafların katkı ve katılımına açık yapıların oluşturulduğu bir model hedefleniyor.

Aslıhan Bozkurt

-TBD'nin öncülüğünde yerel yönetimlerin (belediyeler) de içinde olacağı Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu kurulmaya çalışıldığını biliyoruz. Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu fikri ne zaman oluştu? Partiler üstü, tarafsız bir STK olarak konuya sahip çıkan TBD'nin Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu'nda üstlendiği rol nedir?

- Bilişim Kentleri Çalışma Grubu olarak yaklaşık 4 yıldan bu yana KKTC, İzmir, İstanbul, Ankara, Eskişehir, Gaziantep illerimizde gerçekleştirdiğimiz faaliyetler süresince başta yerel yönetimlerin yöneticileri, belediye başkanları ve hatta BT yöneticileri de olmak üzere birçok ilgilinin "Bilişim kenti" olma yolunda yeterli bilgi ve vizyona sahip olmadığı ama bu konuda çok istekli olduklarını tespit ettik. Var olan boşluğu doldurmanın başlıca iki yolu vardı. Öncelikle yerel yöneticilerimize kılavuz olabilecek bir doküman hazırlamak ve sonrasında da birbirleri arasındaki işbirliği ve görüş alışverişini yapabilecekleri bir

ortam oluşturmak. Bunlardan birincisi olan Bilişim Kentleri Kılavuzu' nu uzun çalışmalar sonrasında tamamladık ve kısa bir süre içerisinde yerel yöneticilerimizin yararlanması için kullanıma sunacağız.

Tabii; kılavuz ile ilgili çalışmalarımızı yaparken, ikinci hedefimiz olan işbirliği ortamının oluşması için de yerel yöneticilerimiz tarafından gerekli zihinsel olgunluğun oluşması ve ihtiyacın onlar tarafından da dile getiriliyor olmasını sağlamaya çalıştık.

Nihayetinde kendisi de bu konularda geçmiş deneyimlere sahip olan TBD Genel Başkanı Turan Menteş'in bu konuda yapılması gereken çalışmalar için kapsamlı desteği ve teşviki ile 2012'nin son çeyreğinde çalışmamızın adını koyarak sürdürmeye başladık.

"Bilişim Kentleri (İşbirliği) Platformu"nun oluşmasında TBD'nin üstlendiği rol, süreci olgunlaştırmak, katalizör olmak ve kuruluş aşamasına kadar yapılması gereken çalışmaları yapmaktan ve sonrasında diğer

tüm kuruluşlar gibi Platformun bir üyesi olmaktan ibarettir. Platform için; üye kuruluşların ortak katkısı ile oluşacak ve tüzel kişiliği olan bir yapı öngörüyoruz. TBD oluşan bu yapıda, dernek olarak üstlendiği misyona uygun şekilde gerekli destekleri vermek üzere sade bir üye konumunda olacak.

- Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu'nda şu anda hangi kurum, kuruluş ve yerel yönetimler yer alıyor? Özel sektör ve STK'lar da yer alıyor mu?

- İçinde bulunduğumuz süreçte platformun olgunlaştırılması ve oluşturulması sürecini yaşamaktayız. Başta yerel yönetimler ve belediyelerimiz olmak üzere, yerel yönetimlerle ilgili birlikler ve sivil toplum kuruluşları (STK), yine başta Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm bakanlıklarımız veya bağlı kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör kuruluşları bu platformda yer alacaklar.

- Platformun amacı ve nihai hedefi nedir? Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu hangi ihtiyacı karşılayacak?

-Bildiğiniz gibi bilgi toplumu olma yolunda, yerel yönetimlerin tüm faaliyetlerinde bilgi teknolojilerinden (BT) en iyi şekilde yararlanmalarının gerektiği açıktır. Ülkemizin kıt kaynaklarının israf edilmeden BT'den en fazla yararlanılabilecek alan da, BT konusunda bilgi alışverişi ve işbirliğine en fazla ihtiyaç duyulan alan da yerel yönetimlerdir.

Platformun amacını kısaca şöyle özetleyebiliriz: Yerel yönetimlerin kamusal bilgi ve hizmetlerin sunumunda BT'den gerektiği gibi yararlanmalarını sağlamak ve bunun gerçekleştirilmesi için platforma üye kuruluşların birbirleri ile işbirliği içerisinde katkı ve paylaşım faaliyetlerini sürdürmeleri için gerekli ortam ve şartları oluşturmak.

-Platform kurulma çalışmalarında bugüne kadar ne gibi faaliyetler yapıldı?

- Biraz önce de değindiğimiz gibi, grubumuzun kuruluşundan bugüne kadarki çalışmalarımız esas olarak böyle bir işbirliği ortamını oluşturmaya yönelik çalışmalardı. Ancak işin adını koyarak başlattığımız çalışmalar çerçevesinde 8 Kasım 2012'de İstanbul'da, İstanbul Bilişim Kongresi kapsamında kapsamlı bir toplantı yaptık. Toplantıya katılan belediye başkanları, BT yöneticileri ve üniversite öğretim üyelerinden çalışmamızı yüreklendirici destekler ve öneriler geldi. Sonrasında; 29. Ulusal Bilişim Kurultayı kapsamında 23 Kasım 2012'de Ankara'da kapalı bir toplantı gerçekleştirdik. Bu toplantımıza özellikle belediye bakanlıklarımızın, özel sektör, engellilerle ilgili STK temsilcileri ve Belediye Başkanları Birliği temsilcileri katılarak destek ve görüşlerini bildirdiler. Şimdi de Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Türkiye Belediye Başkanları Birliği gibi kuruluşlarla ikili görüş alışverişlerimizi oluşturuyoruz. Ocak ayı içerisinde de bu kuruluşlardan temsilcilerle birlikte bir toplantı gerçekleştirerek Mart ayında yapmayı düşündüğümüz Protokol toplantısının esaslarını oluşturmayı planlıyoruz.

-Yerel yönetimlere yönelik olarak "Bilişim Kentleri Kılavuzu" hazırlanacaktı. Bilişim Kentleri Kılavuzu tamamlandı mı? Kılavuzun içeriği ve metni hakkında bilgi verir misiniz?

- Kılavuzumuz birinci taslak olarak değerlendirmeye alındı, son redaksiyon ve düzenlemelerinden sonra dağıtılacak. Kılavuz, daha önce de sözünü ettiğimiz gibi, yerel yönetimlerin yöneticileri ve BT yöneticilerine, BT vizyonlarını oluşturma, ihtiyaçları tespitten yatırımlarını gerçekleştirmeye kadar gözden kaçırmamaları ve uygulamaları gereken konularda bilgi aktarmaya yönelik olarak hazırlandı.

Kılavuz teknik bilgi verme, teknoloji önerme gibi subjektif ve zamanla değişen bilgiler yerine, temel prensipler; standartlar; mevzuatla; işbirliği ve paylaşım gerekleri; yatırımların vatandaş odaklı olması ve yatırımın başarılı olması için dikkat edilmesi gereken konular; kent yönetimi ve yaşamına konu olan diğer disiplin ve faaliyetlerle BT ilgisinin kurulması gibi daha genel konular çerçevesinde oluşturuldu.

Yerel yöneticilerin, mevcut durumlarını analiz ederek "Bilişim kenti" olabilmeleri için kat etmeleri gereken yol haritasını çıkarmaları ve kaynak planlamalarını buna göre yapmaları hedefleniyor. BT alanındaki gelişme ve uygulamadaki pratikler çerçevesinde sürekli gelişen, olgunlaşan ve değişen bir kılavuz olması gerektiğini düşündüğümüz için bu çalışmamızı birinci sürüm olarak adlandırıyoruz.

-Yerel yönetimlerin kendi aralarında işbirliği yapmalarına olanak sağlayabilmek için neler yapılacak? Bir portal geliştirilecekti. Portal kurulma çalışmaları hangi aşamada?

- Bilişim Kentleri Platformu'nun gerçekleştireceği somut ürünlerden biri portal olacak. Portal ile platformun tüm üyeleri, üye kuruluşların yöneticileri ve hatta vatandaş bilgi, görüş ve tecrübe alışverişinde bulunabilecek, iyi örnekleri izleyebilecek ve her türlü paylaşımı

gerçekleştirebilecekler. Bu konuda oluşturulan alt çalışma grubu çalışmalarını sürdürüyor.

- Bilişim, yerel yönetimlerin sunduğu hizmetlerin sürdürülebilir ve kaliteli olmasına ne gibi katkılar sağlar? Bilişim kentleri için gerekli olan altyapı nedir?

- Sorunun yanıtı çok kapsamlı olabilecek kadar geniş. Ama kısaca özetleyecek olursak, musluğumuzdan akan suyun kalite ve debisinden, kent içi ulaşımında bir noktadan bir noktaya gidişte harcayacağımız zamana kadar, soluduğumuz havanın temizliğinden, yürüdüğümüz yolun emniyetine kadar her alanda yaşam kalitemizin artırılması, yaşam kalitemiz artarken de minimum kaynaklarla maksimum verimlilik sağlanması BT ile mümkün olabilir. Bunun gerçekleştirilmesi için gerekli altyapı, en başta bunu gerçekleştirmeyi arzu eden her kademeden

insan kadrosudur. Gerisi BT'nin kent içerisinde nerede nasıl kullanılacağını tespit etme ve uygulamadan ibarettir. BT, zaman ve mekândan bağımsız katkı ve paylaşım olanağı sunacak.

Bu teknolojinin, yerel iş süreçlerinin gerçekleştirilmesinde etkin kullanılabilmesi için gerekli kaynakların sağlanmış olması gerekir. (İnsan gücü, donanım, iletişim altyapısı ve gerekli yazılımlar). Tüm süreçlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi bekleniyor.

- Türkiye'de yerel yönetimlerin bilişim kentlerine dönüşmesi için nasıl bir örgütlenme ve neler yapılması gerekiyor? İlgili kurum ve kuruluşlar arasında yeterli toplumsal farkındalık var mı?

- Maalesef bu konuda yeterli bir farkındalık olduğu söylenemez. Zaten bizim Bilişim

Kentleri Grubu olarak ortaya çıkmamızı doğuran ihtiyaç da buradan kaynaklanıyor. Başlangıçta ve çoğunlukla yapmaya çalıştığımız, bu farkındalığı oluşturmaktır.

Merkezi kurumlarımızın koordinasyon ve desteği, belediyelerimizin ve yerel yönetimlerin çalışmaları ile kentlerimizin BT'den her alanda en iyi şekilde yararlanarak Bilişim Kentlerine dönüşmesi hedefine ulaşmak için idari, mali, hukuki ve teknik birçok örgütlenme ve yapılanma gerekiyor. Biz bu işin en temelini, makro düzeyde olanını, bu kurumların, sözünü ettiğimiz amaç için, birbirleri arasında örgütlenmelerini gerçekleştirmeye çalışıyoruz.

-6. İstanbul Bilişim Kongresi ve 29. Ulusal Bilişim Kurultayı'nda gerçekleştirilen oturumlarda "akıllı şehirler" konusu ele

alındı. Söz konusu toplantılarda bir sonuç bildirgesi veya ortak karar metinleri ortaya çıktı mı? Sonuç bildirgesi veya ortak karar metinlerinde nelere dikkat çekildi, neler önerildi?

- Bu toplantılarımızdan bir sonuç bildirgesi üretmek gibi bir hedefimiz yoktu. Toplantılar Bilişim Kentleri Platformu'nu oluşturmak için paydaşlarla bilgi alış veriş toplantılarıydı. Bu toplantı sonucunda öne çıkan iki temel yaklaşım ve öneri önemliydi. Bunlardan birincisi; "Tarihi Kentler Birliği" gibi kendi alanında organizasyonel bağlamda başarılı olan örneklerin platformun oluşumunda model olarak değerlendirilmesi; ikincisi ise; özellikle BT konusunda düzenleyici ve önder konumda olan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı başta olmak üzere, Kalkınma Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve

İçişleri Bakanlığı'nın gibi bakanlıkların bu platformun oluşmasında başat unsurlar olmasının, başarı için kritik önem taşıdığının görülmesiydi.

-1986'da kurulan, 30 ülkeden 120'den fazla kentin üye olduğu Eurocities oluşumunun sadece bilgi alışverişi ve işbirliği olanağı geliştirilmesi açısından değil, Türkiye'nin AB'ye üyelik hedefi açısından da stratejik bir önemi bulunuyor. Avrupa şehirlerinin kültür, ekonomi vb. alanlarda bir araya gelmesini, ortak çalışma içinde olmalarını sağlamayı, bu şehirlerarasındaki ilişkileri kuvvetlendirmeyi amaçlayan Eurocities ile Türkiye ve Bilişim Kentleri İşbirliği Platformu'nun bir işbirliği var mı?

- Bizim oluşturmaya çalıştığımız platform, Eurocities'in faaliyet yelpazesinin önemli bir kısmını içerisinde barındıran ama tamamen ulusal bir örgütlenme öngören yapılanmadır. Eurocities, esasen çıkış noktasını oluştururken örnek aldığımız, incelediğimiz ve yararlandığımız bir oluşum. Şüphesiz ki ortaya çıkacak platform ile Eurocities arasında her alanda işbirliği ve yardımlaşma söz konusu olacaktır.

-21. yüzyılın kentlerini planlayan Büyük Avrupa Şehirleri Ağı (Eurocities) benzeri bir yapılanmanın harekete geçirilmenin yararları ne olacak?

- Eurocities açılımı ve misyonundan da anlaşılacağı gibi Avrupa şehirlerini tüm

yönleriyle belirli standartlara getirmek suretiyle nitelikli ve yaşanabilir bir kent ağı örgüsü oluşturmayı amaçlıyor.

Esasen bizim yapmaya çalıştığımız iş Eurocities'e yerli bir alternatif oluşturmak değil, Eurocities'de öngörülen standartlara sahip kentlerin oluşabilmesi için gerekli yerel ve ulusal işbirliği ve çalışma ortamının oluşmasını sağlamak.

Maalesef ülkemizdeki kentlerin büyük bir çoğunluğu, bizim bilişim kenti olarak adlandıracığımız olgunun çok uzağındalar. Maddi olanakları yeterli ve bu konuda vizyon sahibi yöneticiler tarafından yönetilen sınırlı sayıda belediyemiz haricinde hizmetlerde BT'den gereği gibi yararlanan belediyelerimiz yeterli sayıda değil. Yerel iş süreçlerinin tamamen elektronik ortamda gerçekleştirildiği ve tüm tarafların katkı ve katılımına açık yapıların oluşturulduğu bir model hedefleniyor. Türkiye'de marka şehirlerin oluşması ve uluslar arası farkındalığının oluşturulması bekleniyor.

